TÜRK STANDARDI TASARISI

tst 12663 Revizyon

TS 12663: 2007 yerine

ICS 03.080.30; 75.200

İş yerleri – Akaryakıt satışı ve/veya akaryakıt satış ve servis yerleri için genel kurallar

Work places- general Rules for Fuel Sales and/or Fuel Sales and Service Facilities

2025/176611

I MÜTALAA

Kaynak:
İş Program Numarası: 2025/176611
Doküman Tipi: Standart

Mütalaa Sayfası

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Türk Standardı

tst 12663 Revizyon

TS 12663: 2007 yerine

ICS 03.080.30; 75.200

İş yerleri – Akaryakıt satışı ve/veya akaryakıt satış ve servis yerleri için genel kurallar

Work places- general Rules for Fuel Sales and/or Fuel Sales and Service Facilities

TELİF HAKKI KORUMALI DOKÜMAN

© TSE 2026

Tüm hakları saklıdır. Aksi belirtilmedikçe bu yayının herhangi bir bölümü veya tamamı, TSE'nin yazılı izni olmaksızın fotokopi ve mikrofilm dâhil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılamaz ya da kopyalanamaz.

TSE Standart Hazırlama Merkezi Başkanlığı
Necatibey Caddesi No: 112
06100 Bakanlıklar * ANKARA

Tel: + 90 312 416 68 30
Faks: + 90 312 416 64 39
E-posta: dokumansatis@tse.org.tr
Web: www.tse.org.tr

Ön söz

Bu standart; Türk Standardları Enstitüsü Hizmet İhtisas Kurulu'na bağlı Hizmet Teknik Komitesi'nce TS 12663:2007' nin revizyonu olarak hazırlanmış ve TSE Teknik Kurulu'nun ……. tarihli toplantısında kabul edilerek yayımına karar verilmiştir.

Bu standart yayımlandığında TS12663:2007'nin yerini alır.

Bu standardın hazırlanmasında, millî ihtiyaç ve imkanlarımız ön planda olmak üzere, milletlerarası standartlar ve ekonomik ilişkilerimiz bulunan yabancı ülkelerin standartlarındaki esaslar da göz önünde bulundurularak; yarar görülen hallerde, olabilen yakınlık ve benzerliklerin sağlanmasına ve bu esasların, ülkemiz şartları ile bağdaştırılmasına çalışılmıştır.

Bu standart son şeklini almadan önce; üretici, imalatçı ve tüketici durumundaki konunun ilgilileri ile gerekli işbirliği yapılmış ve alınan görüşlere göre revize edilmiştir.

Bu standartta kullanılan bazı kelime ve/veya ifadeler patent haklarına konu olabilir. Böyle bir patent hakkının belirlenmesi durumunda TSE sorumlu tutulamaz.

© TSE - Tüm hakları saklıdır.

İçindekiler

sayfa

Ön söz ... **iii**

1 Kapsam ... **1**

2 Bağlayıcı atıflar ... **1**

3 Terimler ve tanımlar ... **2**

4 Genel kurallar ... **3**

4.1 Yerleşime ait genel kurallar ... **3**

4.2 Mekan ve mahaller ile ilgili genel kurallar ... **4**

4.3 Çalışanlar ile ilgili kurallar ... **5**

4.4 Güvenlik ile ilgili kurallar ... **6**

4.5 Çeşitli hükümler ... **6**

Ek 1 Akaryakıt satış ve/veya satış ve servis yerlerinde en az bulunması gereken ilkyardım malzemeleri ... **7**

Kaynaklar ... **8**

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

1 Kapsam

Bu standart, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında şehir içi yollarda veya karayollarının kenarında kurulan akaryakıt satış yerleri ve akaryakıt satış ve/veya servis yerleri ile ilgili genel kuralları kapsar.

Not - Bu standart metninde bundan sonra " "akaryakıt satış yeri" ifadesi yerine "satış yeri" ve "akaryakıt satış ve servis yeri" ifadesi yerine de "satış ve servis yeri" ifadesi kullanılmıştır.

2 Bağlayıcı atıflar

Bu standartta diğer standart ve/veya dokümanlara atıf yapılmaktadır. Bu atıflar metin içerisinde uygun yerlerde belirtilmiş ve aşağıda liste halinde verilmiştir. Tarihli atıflarda, yalnızca alıntı yapılan baskı geçerlidir. Tarihli olmayan dokümanlar için, atıf yapılan dokümanın (tüm tadiller dâhil) son baskısı geçerlidir.

TS Adı	**3 Türkçe Adı**	**İngilizce Adı**
TS HD 604 S1	Kablolar - Güç İstasyonlarında Kullanılan Özel Yangın Performanslı Güç Kabloları - Beyan Gerilimleri 0,6/1 kV ve 1,9/3,3 kV Olan	0,6/1 kV and 1,9/3,3 kV power cables with special fire performance for use in power stations
TS 3419	Havalandırma ve iklimlendirme tesisleri – Projelendirme kuralları	Ventilation and air conditioning installation – Requirements of projecting
TS 4156	Yangın Önleme - Umumi Yerlerde - Gruplandırma, Ekipman ve Sistemler - Genel	General rules for fire protection in common places grouping, equipment and systems
TS 6075	Ecza Dolabı	Medicine cabinet
TS 6769 -2	Akaryakıt İstasyonu - Pompalı ve Pompasız Dağıtım Sistemleri Bölüm 2: Tesis Etme Kuralları	Metering pumps and dispensers to be installed at filling stations and used to dispense liguid fuel - Part 2: Guide to installation
TS 6769 -3	Akaryakıt İstasyonu - Pompalı ve Pompasız Dağıtım Sistemleri - Bölüm 3: Tesis Sonrası Bakım Kuralları	Metering pumps and dispensers to be installed at filling stations and used to dispense liguid fuel - Part 3: Guide to maintenance after installatıon
TS 8357	İş yerleri - Halka veya müşterilere açık tuvaletler - Sınıflandırma - Genel ve özel kurallar	Work places - Public toilets - The classification, - General and spesific rules
TS 8358	İşyerleri - Ev, işyeri ve yerleşim alanlarındaki zararlılar (haşereler) ile mücadele hizmetleri için kurallar - Genel Kurallar	Workplaces - Rules for pest control services in houses, work places and residential areas

© TSE - Tüm hakları saklıdır.

TS 9111	Engelliler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için binalarda ulaşılabilirlik gerekleri	The requirements of accessibility in buildings for people with disabilities and mobility constraints
TS 9881	Araç park yerleri - Genel kurallar	Parking lots - General rules
TS 10551	Şehir İçi Yollar - Otolar İçin Otopark Tasarım Kuralları	Cars - Design criteria of auto parking facilities in urban areas
TS 11642	Karayolları Kenarında Yapılan Dinlenme Tesisleri - Genel Kurallar	Resting area on highways - General rules
TS 11939	Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) - İkmal İstasyonu - Karayolu Taşıtları İçin - Emniyet Kuralları	Liquefied petroleum gases (LPG) - Automotive refuelling stations - Safety rules
TS EN 12464-1	Işık ve aydınlatma - Çalışma yerlerinin aydınlatılması - Bölüm 1: Kapalı çalışma alanları	Light and lighting - Lighting of work places - Part 1: Indoor work places
TS 12820	Akaryakıt İstasyonları - Emniyet Gerekleri	Petrol filling stations - Safety requirements
TS 13346	İş yerleri – Genel kurallar	Work places - General rules
TS EN 13617-1	Akaryakıt istasyonları - Bölüm 1: Pompalı ve pompasız dağıtım birimleri ve uzaktan pompalama birimleri - Yapım ve performans ile ilgili emniyet gerekleri	Petrol filling stations - Part 1: Safety requirements for construction andperformance of metering pumps, dispensers and remote pumping units
TS EN 60079-7	Patlayıcı ortamlar - Bölüm 7: Artırılmış güvenlik “e” ile donanım koruma (IEC 60079-7:2015)	Explosive atmospheres - Part 7: Equipment protection by increased safety "e" (IEC 60079-7:2015)

3 Terimler ve tanımlar

3.1
iş yeri

Tarifi TS 13346’ da verilmiştir.

3.2
akaryakıt satış yeri (istasyonu)

dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce, teknik, kalite ve güvenlik açısından mevzuata uygun olarak kurulup şehir içi yollarda veya karayollarında seyreden araçlara; akaryakıt ve

 © TSE – Tüm hakları saklıdır.

madenî yağ satışının yapıldığı, basınçlı hava, kullanma suyu, WC-lavabo, tercihen haberleşme vb. hizmetlerinin verildiği yer

3.3
akaryakıt satış ve servis yeri (istasyonu)

dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik açısından) olarak kurulup şehir içi yollarda veya karayollarında seyreden araçlara akaryakıt, madeni yağ satışı yapan, oto lastik tamiri, basınçlı hava, yıkama - yağlama, bakım-onarım, küçük tamiratların yapıldığı, kullanma suyu, WC-lavabo, tercihen haberleşme, geçici dinlenme, beslenme, temizlik vb. hizmetlerin verildiği yer

3.4
akaryakıt pompası

sıvı yakıtın; doldurulmasını, ölçülmesini ve fiyatlandırılmasını sağlayan ünite

3.5
market

yolcuların alışveriş yaptığı, çeşitli gıda maddeleri, gazete, dergi, hediyelik eşya ve tekel maddelerinin satıldığı mahal

3.6
sağlık koruma bandı

tesisin, çevreye olan zararlı etkisi dikkate alınarak tesis etrafında bırakılması gereken iskân dışı alan.

3.7
idari bölüm
Akaryakıt istasyonunda genel ve teknik yönetim, satınalma, muhasebe vb. hizmetlerin yürütüldüğü mahal

3.6
ibadet yeri
Akaryakıt istasyonuna gelen yolcuların ibadet etmesi için ayrılmış olan ve müftülüklerden izin alınarak tesis edilen mescit veya mahal

3.7
otopark
tarifi, TS 10551'de verilmiştir.

4 Genel kurallar

4.1 Yerleşime ait genel kurallar

4.1.1 Satış yeri veya satış ve servis yerinin yapısal özellikleri, oluşumu, verilen hizmetin şekli ile ile ilgili hususlar, TS 13346'ya uygun olmalıdır:

4.1.2 Satış yeri veya satış ve servis yeri; imar plânında veya mevzi imar plânında belirlenen yerde sağlık koruma bandı parseli içinde kurulmalıdır.

4.1.3 Satış yeri veya satış ve servis yerinde; akaryakıt tankı, eklenti ve bağlantılarının özellikleri, tankın tesisi, emniyet mesafeleri ve diğer emniyet kuralları TS 12820 standardına uygun olmalıdır.

4.1.4 Satış yeri veya satış ve servis yeri ve yerleşimi:

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

- Yapıldığı bölgeye uyumu, bölünmüş yollarda yerleşim şekli,
- Karayolu ile bağlantısını sağlayan yol için izin belgesi alınması durumu,
- Kavşak yakınında yapılması durumunda, bölünmüş devlet yolu veya il yoluna göre kavşağa mesafesi,
- Giriş ve çıkışlarda yeterli görüş mesafesi oluşmasının şekil ve şartları,
- Bağlantı yolu uzantıları ile park yerleri ve araç trafiğine açık yerlerin zemin kaplama ve türleri,
- Hizmet verdiği yol çeşidine göre yola olan cephe genişliği

TS 11642'ye uygun olmalıdır**.**

4.2 Mekan ve mahaller ile ilgili genel kurallar

4.2.1 Satış yerinde; yakıt pompaları, akaryakıt pompa platformu, pompa adalarını kapatacak şekilde sundurma, madenî yağ, basınçlı hava ve tercihen haberleşme ve iletişim imkanı olmalıdır.

4.2.2 Satış ve servis yerinde ise; akaryakıt satış yerindekilere ilave olarak kompresör, hava saati, tercihen lastik tamir yeri, yıkama-yağlama, temizlik ve bakımla ilgili asgarî ihtiyaçları karşılayacak imkânlar bulunmalıdır.

4.2.3 Satış yeri veya satış ve servis yerinde bulunan akaryakıt pompalarının; yapım kuralları TS EN 13617-1'e göre, tesis edilmesi TS 6769-2'ye göre ve bakımları TS 6769-3'ye göre yapılmalıdır.

4.2.4 Satış yeri veya satış ve servis yerinde yeterli büyüklükte idari bölüm, dilek-şikayet kutusu, TS 8357'e uygun müşterek veya münferit kullanma özelliğinde WC, araçlar için yeterli bekleme alanı vb. bulunmalıdır.

4.2.5 Satış yeri veya satış ve servis yerinde Engelli kişiler için gerekli tedbirler alınmış olmalı, açık alanlarda hareketlerini, mekân ve mahallere giriş ve çıkışlarını sağlayacak düzenlemeler yapılmalı, telefon, WC-lavabo, var ise asansör, elektrik ve kumanda düğmeleri vb, gibi hususlar TS 9111'e uygun olmalıdır.

4.2.6 Satış yeri veya satış ve servis yerinin elektrik aygıtları TS EN 60079-7, kullanılan bütün kablolar TS HD 604 S1'e uygun ve petrol ürünlerine dayanıklı olmalı, elektrik akımını kesen şalter bulunmalı ve kolay ulaşılabilir bir yerde olmalıdır**.** Satış yeri veya satış ve servis yerinin aydınlatılması için yedek enerji ünitesi bulunmalı; hizmet alanlarındaki ışık ve aydınlatma sisteminin özellikleri TS EN 12464 - 1'e uygun olmalıdır.

4.2.7 Satış yeri veya satış ve servis yerinde İş yeri tabii olarak havalandırılmalı, mekanik havalandırma yapılması durumunda havalandırma tesisatı TS 3419'a uygun olmalıdır.

4.2.8 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; Madde 4.2.1'de sayılan mekân ve mahallere ilaveten; satış ve servis yerinin hizmet kapasitesine uygun ve isteğe bağlı tamir yeri, kanal veya kaldırma ekipmanı bulunan yıkama - yağlama yeri, çay salonu ile tercihen market, geçici konaklama yeri, lokanta, kuaför, isteğe bağlı olarak müftülükten izin alınıp tesis edilen ibadet yeri, mescit vb. bulunabilir.

4.2.9 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; hizmet kapasitesine göre TS 9881'e uygun özellikte ve TS 10551'e uygun büyüklükte park yeri bulunmalı, park yeri araç cinsine göre ayrılmış olmalıdır.

4.2.10 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; LPG dolum hizmetinin de verilmesi hâlinde, LPG pompalarının yeri, araçların en kısa sürede satış ve servis yerini terk edebileceği şekilde seçilmeli ve LPG tanklarının yerleşimi, alınacak güvenlik kuralları, işletilmesi vb. hususlar TS 11939'a uygun olmalıdır.

 © TSE – Tüm hakları saklıdır.

4.2.11 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; Madde 4.3.2'de belirtilen personele ilaveten; satış ve servis yerinde verilen hizmetlere paralel olmak kaydiyle, yeterli sayıda, araçların tamiri için usta, yıkama ve yağlama elemanı, market çalışanı ve sorumlusu, çay salonu için elemanlar, lokanta için aşçı ve diğer elemanlar, konaklama hizmetleri için kat bakıcıları, çamaşırcılar, kuaför salonu olması halinde kuaför bulunmalı ve bu elemanlar görevlerine uygun giyinmelidir.

4.2.12 Satış yeri veya satış ve servis yerinde; haşere ve zararlı hayvanlara karşı TS 8358'e uygun mücadele verilmeli; satış ve/veya satış ve servis yeri uygun bir sistemle ısıtılmalı; içinde gerekli ilk yardım malzemeleri olan TS 6075'e uygun ecza dolabı bulunmalı; iş yerinde 50 kişi ve üzeri çalışan olması hâlinde ilk yardım odası olmalı, ilk yardım sertifikası olan bir personel bu hizmet için görevlendirilmeli ve Ek 1'de belirtilen ilk yardım malzemeleri bulunmalı; araç yıkama hizmeti olmalı; yolcuların haberleşebilmesi için tercihen telefon ve faks hizmeti bulundurulmalıdır.

4.3 Çalışanlar ile ilgili kurallar

4.3.1 İş yerinde çalışanlar ile ilgili aşağıdaki hususlar TS 13346'ya uygun olmalıdır:

- Çalışanların görev, yetki, sorumluluk, eğitim durumuyla ilgili yapılacak işlemler, giyimlerinde uymaları gereken hususlar,
- Çalışanların taşıyacağı tanıtıcı kimlik kartlarının biçimi ile bu kartlarda en az yer alması gereken bilgiler,
- İş yerinde çalışanlara ait bulundurulacak özlük bilgileri ile bunların kayıt altına alınması, saklanması ve izlenebilir olması,
- İş yerinde çalışanlara yönelik olarak alınacak meslek hastalıklarına dair sağlık raporları ile ilgili iş ve işlemler,
- İşyerinde çalışanlara verilecek eğitimler ile ilgili iş ve işlemler.

4.3.2 Satış ve/veya satış ve servis yerinde sürekli olarak; idari sorumlu, pompacı, güvenlik elemanı ve temizlik elemanı bulunmalıdır.

4.3.3 Satış ve/veya satış ve servis yerinde ihtiyaç hâlinde, hizmetin gerektirdiği sayıda tam gün hizmet verilebilecek personel bulundurulmalıdır.

4.3.4 Satış ve/veya satış ve servis yerinde çalışanlara ait aşağıdaki bilgi ve belgeler kişisel personel dosyalarında muhafaza edilmelidir:

- Kişisel bilgiler (İletişim bilgileri, kan grubu dahil),
- Personel ile iş yeri arasındaki sözleşme örneği,
- Sağlık taramaları,
- Sigorta kayıtları,
- Personel dosyalarında; çalışan personelin öğrenim durumu, sertifika, kurs katılım belgeleri, önceki ve son iş pozisyonları ve almış olduğu hizmet içi eğitimlere ait kayıtlar ve belgeler bulundurulmalıdır.
- Bulunmasında yarar görülen diğer bilgiler ile benzeri dokümanlar.

4.3.5 Satış ve/veya satış ve servis yerinde çalışan personel; çalıştığı birime uygun tek tip iş elbisesi giymeli, tanıtıcı kimlik kartını kıyafetinin üzerinde ve müşteri tarafından açıkça görülebilecek şekilde taşımalıdır.

4.3.6 İşyerinde çalışan personele yönelik sağlık ve güvenlikle ilgili koruyucu ve önleyici hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik hususlar iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun olmalıdır. Buna göre;

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

- İşe girişlerinde,
- İş değişikliğinde,
- İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde,
- İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre belirlenen düzenli aralıklarla sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlanmalıdır.

4.3.7 Satış ve/veya satış ve servis yerinde çalışanlar; ilk yardım, trafik, halkla ilişkiler, turizm vb. konularda en az yılda bir kere hizmet içi eğitime tabi tutulmalı ve eğitim sertifikaları dosyalarında muhafaza edilmelidir.

4.4 Güvenlik ile ilgili kurallar

4.4.1 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; yangına maruz kalma riski yüksek olan bölgelerde, herhangi bir yangın riskine karşı alınan tedbirler TS 4156'ya uygun olmalı ve iş yerinin belirleyeceği koruyucu bakım programı çerçevesinde düzenli olarak kontrolleri yapılarak kayıt altına alınmalıdır.

4.4.2 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; acil durumlarda kullanılmak üzere kurulu sesli ikaz (alarm) sistemi bulunmalıdır.

4.4.3 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; acil durumlarda (yangın, patlama, sızıntı veya saçılma) yapılması gerekenler yürürlükteki mevzuata uygun olarak hazırlanan Acil Durum Planları çerçevesinde yönetilmelidir. Bu planların kolay erişilebilir olmasının yanı sıra, planlarda yer alan acil durum iletişim telefon numaraları çalışanların ve görebileceği yerlere asılmalı ve çalışanlar, acil durumlarda yapılacaklar hakkında eğitilmelidir.

4.4.4 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; güvenli çalışmayı teminen gerekli ikaz uyarı levhaları tam ve eksiksiz olmalıdır.

4.4.5 Satış ve/veya satış ve servis yeri; içinde ve dışında güvenlik kameraları bulundurulmalıdır.

4.4.6 Satış ve/veya satış ve servis yerinde; araç ve yaya trafiğini düzenleyen işaretlemeler eksiksiz olmalıdır.

4.5 Çeşitli hükümler

İşyeri sahibi veya işletmecileri, bu standarda uygun olduğunu belirttikleri iş yerleri için TSE Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesi almak istedikleri zaman, inceleme esnasında istenildiğinde bu standarda uygunluk beyannamesi vermek veya uygunluğunu göstermek mecburiyetindedir. Bu beyannamede söz konusu hizmetlerin Madde 4'deki genel kurallara uygun olduğunu belirtmeleri gerekir.

 © TSE – Tüm hakları saklıdır.

Ek 1
Akaryakıt satış ve/veya satış ve servis yerlerinde en az bulunması gereken ilkyardım malzemeleri

Cinsi	**Miktarı**
Büyük sargı bezi (10 cm x 3-5 m)	2 Adet
Hidrofil gaz steril (10 cm x 10 cm 50'lik kutu)	1 Kutu
Üçgen sargı	3 Adet
Antiseptik solüsyon (50 ml)	1 Adet
Flaster (2 cm x 5 m)	1 Adet
Çengelli iğne	10 Adet
Küçük makas (paslanmaz çelik)	1 Adet
Esmark bandajı	1 Adet
Turnike (En az 50 cm örgülü tekstil malzemeden)	1 Adet
Yara bandı	10 Adet
Alüminyum yanık örtüsü	1 Adet
Tıbbi eldiven	2 Çift
El feneri	1 Adet
Battaniye	1 Adet
Atel (ahşap) (20-30 cm x 10 cm, 40- 70 cm x 10 cm)	2 Adet
Küçük sargı bezi, spanç (7,5 cm x 7,5 cm)	5 Adet
Şeffaf kilitli plastik torba/poşet	2 Adet
Alüminyum folyo	1 Adet
Streç film	1 Adet
Dezenfektan (asgari 100 ml)	2 Adet
Su (asgari 1 lt)	1 Adet
Sabun	1 Adet
Cerrahi maske	10 Adet
Tek kullanımlık enjektör	2 Adet
Ateş ölçer	1 Adet
Suni solunum maskesi	1 Adet

© TSE – Tüm hakları saklıdır.

Kaynaklar

[1] Karayollari Kenarinda Yapilacak Ve Açilacak Tesisler Hakkinda Yönetmelik

[2] NFPA 30 ve 30/A Amerikan Standardı.

[3] Akaryakıt satış ve/veya akaryakıt satış ve servis yerlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.

[4] 5015 sayılı Petrol Piyasası Yasası.

 © TSE – Tüm hakları saklıdır.